

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

**СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

**Матеріали III-ої Міжнародної науково-практичної конференції
(11-12 травня 2022 року)**

м. Запоріжжя
2022

УДК 334.72:339
С83

*Рекомендовано до видання Вченою радою
Національного університету «Запорізька політехніка»
(Протокол № 7 від 13.05.2022 р.)*

С83

Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності: матеріали III-ої Міжнародної науково-практичної конференції, Запоріжжя, 11-12 травня 2022 року. [Електронний ресурс] Електрон. дані. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана. – 410 с.

ISBN 978-617-529-361-4

Збірник містить стислий виклад доповідей і повідомлень учасників III Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності», спрямованих на пошук шляхів розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в умовах трансформаційних змін в економіці України.

УДК 334.72:339

ISBN 978-617-529-361-4

© НУ «Запорізька політехніка», 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ - ЕФЕКТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	16
Клименко Т.А. ПЕРСПЕКТИВНІ ШЛЯХИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ	16
Климчук О.В. СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	18
Лівощко Т.В. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ - ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	20
Лівощко Т.В., Бондаренко А.Е. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ БУДІВЕЛЬ В УКРАЇНІ	23
Лівощко Т.В., Некрасова О.О. ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТ-ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	27
Лівощко Т.В., Плечищев А.О. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ - ГОЛОВНА МЕТА ЗАХИСТУ МАЙБУТЬОГО ЛЮДСТВА	29
Лівощко Т.В., Поляшова О.О. ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТ - ДІСВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ	31
Нікітенко В.О., Воронкова В.Г. ФІЛОСОФСЬКИЙ ДИСКУРС ПРО КВАНТОВІ КОМП'ЮТЕРИ ЯК ВИРАЖЕННЯ ПРОГРЕСУ ЦИФРОВОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	33
Перезовова І.В., Морозова О.С. РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ «НА ДОБУ НАПЕРЕД»: ЗМІНИ ЗА ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС	37
Севастьянов Р.В., Гончаренко Д.А. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВОДНЮ В ЕНЕРГЕТИЦІ УКРАЇНИ	39
Севастьянов Р.В., Суле Р.У. ПЕРСПЕКТИВА ВОДНЕВОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ	41
Сердюк Є.М. ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	43
Тарасевич О. В., Градобоева Є. С. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ	46
СЕКЦІЯ 2. МОНІТОРИНГ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА АНТИКРИЗОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	49
Pozhuieva T.O. THREATS TO AGRIBUSINESS IN UKRAINE AS A WORLD PROBLEM	49

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Зоркин, А. Какими должны быть принципы послевоенного восстановления Украины? [Электронный ресурс]. – Бизнес / Энергетика, 2022. – [Режим доступа: <https://delo.ua>].

УДК 351.824.11

Климчук О. В.¹

¹д.е.н., проф., професор кафедри менеджменту та поведінкової економіки, Донецький національний університет імені Василя Стуса, Україна

СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Виникнення у світі енергетичних криз стало стимулом до прийняття та реалізації національних і регіональних програм із енергозбереження. У суспільному виробництві це зумовило запровадження комплексних напрямів ресурсозбереження, які базувалися на економному використанні ресурсної бази паливно-енергетичних ресурсів, упровадженні маловідходних або взагалі безвідходних технологій виробництва, а також переходу до споживання відновлюваних енергоносіїв [1, 2]. При цьому концепція якості енергії стала ключовим фактором політики енергозбереження, яка передусім визначала зменшення якісних втрат енергії [3].

Унаслідок запровадження таких заходів, питомі витрати паливно-енергетичних ресурсів на виробництво продукції зменшились на 20–40 %, та було знижено абсолютний рівень споживання енергії. Нагальні питання енергозбереження нерозривно пов'язані із проблемами технічного переозброєння, екології і структурної перебудови всієї економіки. Актуальність проведення енергозберігаючих заходів підтверджується статусом на рівні державної політики у всіх економічно розвинутих країнах світу (Англія, США, Японія тощо). Державними органами влади та урядами країн були прийняті відповідні нормативно-правові акти та створено загальнодержавні й регіональні структури з управління енергозбереженням. Світовий досвід проведення ефективної енергозберігаючої політики вказує на те, щоб якомога більша кількість індивідуальних споживачів паливно-енергетичних ресурсів переймалася процесами збереження енергії. Масовий дефіцит і висока цінова політика на енергетичні ресурси в умовах нещодавньої глобальної економічної кризи стали одним з основних чинників щодо стримування економічного зростання більшості країн світу.

Економічно обґрунтований потенціал скорочення використання паливно-енергетичних ресурсів для Центральноєвропейських країн становить 20 % від загального обсягу їх кінцевого енергоспоживання, а для держав Південно-Східної Європи – відповідно 30–50 % [4]. Однак треба зауважити, що тут наведено усереднені показники, які потребують корегування для

кожного конкретного випадку під час оцінювання потенціалу енергозбереження, враховуючи специфіку розвитку країни. Результативне енергозбереження має місце тоді, коли в країні створено ефективно діючий орган, що впроваджує енергетичну політику, консультує уряд, розробляє нормативно-правові документи, контролює їх виконання, надає необхідну допомогу фірмам і окремим громадянам у реалізації енергоефективної роботи. Це вимагає розробки й удосконалення нормативно-правової і методологічної бази щодо ефективного використання місцевих ресурсів, отримання та збереження енергії, а також упровадження досягнень логістики у комплекс заходів з видобування, перероблення, доставки й використання місцевих видів палива [5]. Відтак у сучасних умовах під поняттям “енергозбереження” потрібно розуміти не лише економію енергоносіїв та скорочення енергоспоживання, а й використання їх з максимальною ефективністю, що дає змогу отримувати найбільшу економічну вигоду.

Водночас енергозбереження вимагає значних капіталовкладень, потребує етапного проходження державою та приватними структурами, щодо яких проводиться політика сприяння інвестиціям. Правові документи мають стати дієвим засобом регулювання ефективного споживання енергії та формування відповідного свідомого ставлення до енергозбереження, що базується на системному контролі. Економічний механізм упровадження енергозберігаючих технологій має включати звільнення від податку на прибуток інвестицій, які спрямовуються на заощадження енергії, прискорену амортизацію енергозберігаючого обладнання, а також фінансову підтримку енергозберігаючих технологій такими заходами, як лізинг енергоефективного обладнання, пільгові кредити тощо.

Отже, використання технологій енергозбереження та підвищення енергоефективності у всіх сферах діяльності суб’єктів господарювання здатне вирішити проблему забезпечення економічного зростання кожної держави, враховуючи конкретні економічні показники й стартові можливості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Owusu P. A., Asumadu-Sarkodie S. A review of renewable energy sources, sustainability issues and climate change mitigation. *Cogent Engineering*. 2016. 3(1), 1167990. <https://doi.org/10.1080/23311916.2016.1167990>.
2. Климчук О.В. Управлінські аспекти формування економіко-енергетичної безпеки України на засадах розвитку біоенергетики: Монографія. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2021. 576 с.
3. Sorrell S. Reducing energy demand: A review of issues, challenges and approaches. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*. 2015. № 7. P. 74–85. <https://doi.org/10.1016/j.rser.2015.03.002>.

4. Климчук О. В. Формування енергозберігаючої політики: світовий досвід та перспективи впровадження в Україні. *Збалансоване природокористування*. 2014. № 4. С. 49–54.

5. Климчук О. В. Стратегічні напрями формування національної енергетичної безпеки для економічного зростання України. *Вісник Черкаського університету: Серія економічні науки*. Черкаси, 2018. Вип. № 3. С. 28–37. DOI: 10.31651/2076-5843-2018-3-28-37.

УДК 339.92-339.96

Лівощко Т.В.¹

¹к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, НУ «Запорізька політехніка», Україна

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ - ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

В багатьох країнах світу прийнятті національні програми по енергозбереженню. Ці програми приймаються на короткостроковий та довгостроковий період часу. Така програма розроблена й у нашій країні.

Так, в останні роки прийнята комплексна державна програма енергозбереження України (далі - КДПЕ).

Мета цієї програми - на основі аналізу існуючого стану та прогнозів розвитку економіки розробити основні напрямки державної політики енергозбереження, що передбачало створення нормативно-правової бази енергозбереження, формування сприятливого економічного середовища, створення цілісної та ефективної системи державного управління енергозбереженням.

Стратегічною метою Програми є виведення України з енергетичної та економічної кризи і вихід на рівень передових країн в енергоспоживанні [1].

Прийнята програма проводилася у три етапи:

на першому етапі КДПЕ України впроваджувалися технології, які швидко окупалися та не потребували значних інвестицій. До таких технологій можна віднести: індивідуальне (децентралізоване) опалення будівель, використання тиску пари для виробництва електроенергії у великих опалювальних та промислових котельнях, променеве (радіаційне) опалення приміщень, децентралізоване виробництво електричної та теплової енергії із застосуванням газодизель або газотурбогенераторів, заміна електронагрівання газовим тощо.

Другий етап КДПЕ України передбачав впровадження, зокрема, таких технологій: підвищення температури дуття в доменних печах, використання непрямого радіаційного нагрівання металу в металургійному виробництві та машинобудуванні, застосування регенеративних пальників, використання перепаду тиску в газопроводах для виробництва електроенергії, зрідженого